

Pervitin – tabletka Uebermenscha 1939–1945

9 października 2021

Od 1939 do 1945 Trzecia Rzesza zadziwiała Europę swoim Blitzkriegiem na wszystkich frontach. Jej militarna skuteczność stała się od tego czasu motywem przewodnim studiów historycznych. Tradycyjnie przypisuje się to wyższości technologicznej i optymalizacji, a także innowacyjnym strategiom.

Rzeczywiście, wszystko zostało dokładnie obliczone, od ciężaru broni palnej po czas ofensywny. Wehrmacht niczego nie pozostawił przypadkowi. Jest jednak jeszcze jeden trik do rozważenia: leki zwiększające wydajność. Leki te były używane jako strategiczne narzędzie w obu walczących stronach przez całą II wojnę światową ze względu na ich pobudzające i ekscytujące efekty. W tym artykule omówimy, w jaki sposób narkotyki odegrały olbrzymią rolę w sukcesie i porażce nazistowskich Niemiec, od Blitzkriegu w Polsce do porażki reżimu.

Tajna broń III Rzeszy

Przez całą wojnę Niemcy zażywali Pervitin – metamfetaminę, która wytwarza większą energię, jednocześnie zmniejszając zapotrzebowanie na sen i głód. Chociaż te efekty już stanowiłyby wystarczające powody taktyczne, aby rozprowadzać lek wśród żołnierzy, jego psychologiczny wpływ również uczynił go bardzo cennym. Rzeczywiście, mówi się, że Pervitin wzbudza ogromny entuzjazm, a także poczucie pewności i wszechmocy.

Podczas gdy metamfetamina w postaci krystalicznej została wyprodukowana po raz pierwszy w Japonii, Pervitin został opracowany przez Fritza Hauschilda i opatentowany w Niemczech w 1937 r. przez grupę Temmler. Uważany za wzmacniacz energii,

jego użycie było całkowicie legalne do 1941 roku.

Ponieważ Pervitin był legalny, był szeroko reklamowany w Niemczech, z billboardami w całej stolicy od 1938 roku aż do jego regulacji w 1941 roku, kiedy jego konsumpcja stała się bardziej ograniczona

Od tego czasu temat ten pozostawał zamieciony pod dywan aż do 2015 roku, kiedy Norman Ohler opublikował *Der Totale Rausch*, przetłumaczony na angielski jako *Blitzed: Drugs in Nazi Germany*. Najpierw zamierzał napisać powieść o nadużywaniu narkotyków w nazistowskich Niemczech, w końcu przeprowadził badania, które rzuciły zupełnie nowe spojrzenie na taktykę wojenną podczas II wojny światowej. Opierając się na archiwach wojskowych i przesłuchaniach Teodora Morella (na zdj.), lekarza Hitlera, ujawnił, jak cały naród uzależnił się od Pervitinu.

W 1938 r. Temmler rozpoczął komercjalizację Pervitinu i chcąc konkurować z Coca-Colą powierzył strategię marketingową agencji reklamowej Mathes & Son. Na rynku krajowym reklama ta odniosła powszechny sukces. W okresie pomiędzy końcem I wojny światowej i kryzysem gospodarczym, a mobilizacją do II wojny światowej, ludność z otwartymi ramionami powitała energetyzującą substancję. Lek był tani, pomagał ludziom pracować, szerzył euforię w całym kraju i nie był uważany za narkotyk. Zasadniczo wydawało się, że ma tylko korzystny wpływ. Niekiedy nawet mieszany z czekoladą Pervitin wydawał się nieszkodliwy.

Co więcej, narkotyk był popularny nie tylko wśród robotników. Sam Adolf Hitler go zażywał zachęcony przez Morella. A także cały Wehrmacht, armia niemiecka.

Rzeczywiście, po przeprowadzeniu badań na studentach, Otto Ranke, dyrektor Instytutu Fizjologii Ogólnej i Obronnej berlińskiej Akademii Medycyny Wojskowej, zasugerował, że związki metamfetaminy mogą poprawić wydajność żołnierzy.

Wprowadzony do dziennych racji żywnościowych i spożywany nawet dwa razy dziennie, dawał żołnierzom nadprzyrodzone zdolności. Nieustraszeni i radośni potrafili spędzić bez snu ponad trzy dni i przejść bez przerwy nawet 60 kilometrów. Pozwoliło to na szybką inwazję na Polskę w 1939 r., Blitzkrieg przez francuskie Ardeny w 1940 r. i kampanię bałkańską z 1941 r., które trwały 11 dni bez wytchnienia.

„Kiedy zaczęli kłaść się w śniegu, chcąc umrzeć, postanowiłem dać im Pervitin. Po pół godzinie spontanicznie zaczęli mi mówić, że czują się lepiej”. Dzięki takim zeznaniom dowódców wojskowych archiwa badane przez Ohlera ujawniają, jak bardzo byli oni zadowoleni z pozytywnych efektów Pervitinu i jak prosili o więcej. Lek został rozprowadzony wśród wszystkich żołnierzy, a jego produkcja tylko w kwietniu i maju 1940 roku przekroczyła 35 milionów dawek po trzy miligramy.

Na przykład dla czołgistów „był czytelny rozkaz użycia Pervitinu”, często w postaci Panzerschokolade. Jednak najbardziej zainteresowana była Luftwaffe, niemieckie Siły Powietrzne, które chwaliły zwiększoną uwagę, jaką zapewniał pilotom, i nazwała tabletki „solą pilotów”.

Jednak lek, poza niewiarygodnymi korzystnymi efektami, ewidentnie niósł też efekty uboczne. Rzeczywiście, wczesne doniesienia znalezione w archiwach wspominały o niekorzystnych skutkach, takich jak wyczerpanie, ból serca i problemy z krążeniem. To zainicjowało dalsze badania, które doprowadziły do uznania Pervitinu za środek odurzający przez Reichsgesundheitsführer Leonardo Conti, najwyższego urzędnika ds. zdrowia Rzeszy, i do wprowadzenia jego zakazu w 1941 roku.

Decyzja wpisywała się w antynarkotykową retorykę propagowaną przez Hitlera i jego partię od 1933 roku, co miało na celu zmniejszenie uzależnienia gospodarczego Niemiec i rozwiązanie niepokojącego problemu uzależnień. Wydaje się jednak, że NSDAP, czy to poprzez umyślną niekonsekwencję, czy po prostu z powodu ignorancji, doprowadziła do nowej narodowego

uzależnienia.

Delegalizacja nowej substancji w 1941 roku nie miała większych konsekwencji. Nie można było Pervitinu kupić bez recepty; niemniej jednak konsumpcja nie zmniejszyła się znacząco, nawet wśród ludności cywilnej.

W szeregach wojska zakaz został całkowicie zignorowany. W rzeczywistości urzędnicy wojskowi wydawali się uznawać jego dystrybucję za zasadną, zwłaszcza ze względu na krótkoterminowe korzyści, jakie zapewniał armii. Jego zużycie faktycznie wzrosło podczas operacji Barbarossa od czerwca do grudnia 1941 roku. W tym momencie można by się nawet zastanawiać, czy nowe prawodawstwo rzeczywiście miało na celu uniknięcie zależności na dużą skalę. Może chodziło o ograniczenie konsumpcji cywilnej, aby zapewnić dostawy dla Wehrmachtu?

Od 1941 roku Rzesza wiedziała, że Pervitin niesie ze sobą skutki uboczne i ryzyko uzależnienia. Jednak nawet wtedy, gdy żołnierze umierali z powodu niewydolności serca lub popełniali samobójstwo z powodu faz psychotycznych, metamfetamina nadal napędzała kraj i było tak aż do końca wojny.

Główny problem dotyczył uzależnienia. Rzeczywiście, dostarczanie żołnierzom dziennych dawek nieuchronnie uzależniało ich i ich sprawność od Pervitinu.

Na przykład listy Heinricha Bölla odzwierciedlają tę troskę o podaż. Boll walczył w Wehrmachcie i podczas pobytu na froncie wysyłał listy do rodziny w Niemczech. W jednym z nich, wysłanym w maju 1940 r., prosił: „Może mógłbyś zdobyć trochę więcej Pervitinu? [...] To czyni cuda”. Potrzebował go do zapewnienia sobie sprawności fizycznej i efektów psychologicznych, a także utrzymania stanu euforii pomimo okrucieństw wojny.

Uzależnienie od narkotyku całej populacji nie jest, z oczywistych względów, wskazane – głównymi problemami są

niedobór i odstawienie. Rzeczywiście, ludność niemiecka i armia niemiecka doświadczyły objawów takich jak nudności, halucynacje, osłabienie zdolności poznawczych, lęk i depresja.

Pomimo prób ograniczenia przez Contiego użycia Pervitinu, był on bezsilny, aby zapobiec nadużyciom. Sytuacja pogarszała się z biegiem lat, a żołnierze coraz częściej umierali z powodu niewydolności serca, samobójstw lub błędów wojskowych. Kontrola właśnie wymykała im się z rąk.

Przesłuchania Morella ujawniają, w jaki sposób uzależnienie Hitlera mogło doprowadzić do złych wyborów strategicznych, jak w przypadku lądowania Alinatów w Normandii. „Tajna broń” Niemiec, która pozwoliła Wehrmachtowi zabłysnąć w pierwszych latach wojny, przyniosła odwrotny skutek i stała się przyczyną schyłku i upadku III Rzeszy.

Narkotyku używali również alianci

Po tym, jak agenci brytyjskiego wywiadu odkryli tabletki Pervitin w zestrzelonym niemieckim samolocie, urzędnicy opracowali plan zasilania żołnierzy alianckich podobnym specyfikiem. Zdecydowali się na amfetaminę benzedrynę w postaci tabletek i inhalatorów; Brytyjskie Królewskie Siły Powietrzne oficjalnie usankcjonowały jej użycie w 1941 r., aby mogła być dostarczana według uznania oficera medycznego przydzielonego do eskadry lub bazy lotniczej. Armie brytyjska i amerykańska przyjęły używanie amfetaminy, ze względu na jej właściwości poprawiające nastrój; zwiększyło to agresję i pewność siebie oraz podnosiło morale.

Kiedy amerykańscy żołnierze wylądowali w Afryce Północnej w 1942 r., również działali pod wpływem amfetaminy; Jak podaje PBS, pół miliona tabletek benzedryny zostało dostarczonych na zlecenie gen. Dwighta D. Eisenhowera. W dokumencie PBS znajduje się również notatka z 1942 r. od brytyjskiego dowódcy, stwierdzająca, że żołnierze brytyjskiej 24. Brygady Pancерnej otrzymywali 20 miligramów benzedryny dziennie. Dla

porównania, zalecana dawka dla pilotów w Royal Air Force w tym czasie wynosiła tylko 10 miligramów.

Armie na całym świecie nie zrezygnowały z amfetaminy. Amfetamina standardowo podawana jest pilotom sił powietrznych USA, aby pomóc im w koncentracji podczas długich lotów bojowych.

Siły Powietrzne nazywają amfetaminę, którą rozdają pilotom, „pigułkami G0”. Zostały one po cichu przywrócone po tym, jak w 1992 roku zostały zakazane przez ówczesnego szefa sztabu sił powietrznych gen. Merrilla McPeaka. W czasie wojny w Zatoce Perskiej pojawiły się doniesienia, że amerykańscy piloci uzależnili się psychicznie od „pigułek G0”.

Dr Robert DuPont, jeden z czołowych autorytetów ds. narkotyków, był zaszokowany, gdy dowiedział się o używaniu amfetaminy przez Siły Powietrzne. DuPont, twierdzi, że „pigułki go” mogą być bardzo uzależniające. „Ludzie, uzależnieni od amfetaminy, są paranoikami, przestają jeść. ... Ich osąd jest osłabiony i robią bardzo złe rzeczy ... Są jednymi z najbardziej chorych narkomanów”.

Siły Powietrzne USA nie tylko udostępniają amfetaminę pilotom bojowym, ale także poinformowały ich, że mogą zostać uznani za niezdolnych do wykonywania pewnych misji, jeśli nie zażyją amfetaminy dobrowolnie.

„Wyprawa bojowa trwająca siedem, osiem lub dziewięć godzin jest bardzo wymagająca. Masz wzloty i upadki” – tłumaczy gen. Daniel Leaf, były pilot bojowy, i dodaje, że tabletki są przepisywane tylko w małych, kontrolowanych dawkach.

Jednak amfetamina, bez względu na dawkę, nie została zatwierdzona przez Food and Drug Administration do zwalczania zmęczenia i jest wymieniona przez Drug Enforcement Administration jako narkotyk, w tej samej kategorii co kokaina...

Autorstwo: Fabiana Natale i ABC News

Tłumaczenie i opracowanie: Katarzyna Nowosielska

Źródła oryginalne: [Thesecuritydistillery.org](https://www.thesecuritydistillery.org), [ABCNews.go.com](https://www.abcnews.go.com)

Źródło polskie: [Goniec.net](https://goniec.net)

Bibliografia

[1] Gelis, N (2019) "La Pervitin, catalyseur du Blitzkrieg? [½]", [online] available at <https://les-yeux-du-monde.fr/histoires/41384-la-pervitin-catalyseur-du-blitzkrieg-1-2>, last accessed March 4th, 2020.

[2] Herzog, D (2017) "Hitler's Little Helper: A History of Rampant Drug Use Under the Nazis", [online] available at <https://www.nytimes.com/2017/03/27/books/review/blitzed-drugs-third-reich-norman-ohler.html>, last accessed March 4th, 2020.

[3] Snelders, S (2011), "Speed in the Third Reich: Metamphetamine (Pervitin) Use and a Drug History From Below" in Social History of Medicine, Vol 24, No 3, pp 689-99

[4] Hurst, F (2013) "The German Granddaddy of Crystal Meth", [online] available at <https://www.spiegel.de/international/germany/crystal-meth-origins-link-back-to-nazi-germany-and-world-war-ii-a-901755.html>, last accessed March 4th, 2020.

[5] Ohler, N (2015), Der Totale Rausch : Drogen im Dritten Reich : Kiepenheuer & Witsch.

[6] Meyer, U (2005), "Fritz Hauschild (1908-1974) and drug research in the 'German Democratic Republic' (GDR)" Pharmazie, Vol 60, No6, pp. 468-72.

[7] Cooke, R (2016), "High Hitler: how Nazi drug abuse steered the course of history" [online] available at <https://www.theguardian.com/books/2016/sep/25/blitzed-norman-ohler-adolf-hitler-nazi-drug-abuse-interview>, last accessed March 4th, 2020.

[8] Ibid.

[9] Ohler, N (2015), Der Totale Rausch : Drogen im Dritten Reich : Kiepenheuer & Witsch.

[10] Ohler, N (2018), Nationalsozialismus in Pillenform: Der Aufstieg des Stimulanzmittels Pervitin im „Dritten Reich“ : Springer, p72

[11] Ohler, N (2015), Der Totale Rausch : Drogen im Dritten Reich : Kiepenheuer & Witsch.

[12] Alemanianazi, Las drogas en la Alemania nazi, [online] available at <https://alemanianazi.com/las-drogas-en-la-alemania-nazi/> last accessed March 4th, 2020.

[13] Herzog, D (2017) “Hitler’s Little Helper: A History of Rampant Drug Use Under the Nazis”, [online] available at <https://www.nytimes.com/2017/03/27/books/review/blitzed-drugs-third-reich-norman-ohler.html>, last accessed March 4th, 2020.

[14] Constant, A (2019), “« Alliés et nazis sous amphétamines » : pervitine et benzédrine, drogues de combat”, [online] available at https://www.lemonde.fr/culture/article/2019/08/20/allies-et-nazis-sous-amphetamines-pervitine-et-benzedrine-drogues-de-combat_5501050_3246.html, last accessed March 4th, 2020.

[15] Pruitt, S (2019), “Inside the Drug Use That Fueled Nazi Germany’, [online] available at <https://www.history.com/news/inside-the-drug-use-that-fueled-nazi-germany>, last accessed March 4th, 2020.

[16] Ohler, N (2015), Der Totale Rausch : Drogen im Dritten Reich : Kiepenheuer & Witsch.

[17] Unknown (2013), “Les soldats nazis dopés à la méthamphétamine pour rester concentrés”, [online] available at

https://www.huffingtonpost.fr/2013/06/04/soldats-nazis-methamp-hetamine-droque-heinrich-boll-hitler_n_3379664.html, last accessed March 4th, 2020.

[18] Ohler, N (2015), *Der Totale Rausch : Drogen im Dritten Reich : Kiepenheuer & Witsch*.

[19] Dokoo (2016), "Panzerschokolade – Crystal Meth bei der Wehrmacht | Doku", [online] available at <https://www.youtube.com/watch?v=YNBmb0MdZnE>, last accessed March 4th, 2020.

[20] Garber, M (2013) "'Pilot's Salt': The Third Reich Kept Its Soldiers Alert With Meth", [online] available at <https://www.theatlantic.com/technology/archive/2013/05/pilots-salt-the-third-reich-kept-its-soldiers-alert-with-meth/276429/>, last accessed March 4th, 2020.

[21] Barba, D (2018), "Les junkies d'Adolf Hitler", [online] available at <https://www.franceinter.fr/emissions/capture-d-ecrans/capture-d-ecrans-15-janvier-2018>, last accessed March 4th, 2020.

[22] Andreas, P (2020), "How Methamphetamine Became a Key Part of Nazi Military Strategy", [online] available at <https://time.com/5752114/nazi-military-drugs/>, last accessed March 4th, 2020.

[23] Fuhrer, A (2019), "Ein Volk unter Drogen: Speed-Pralinen für die Frau, Weckamin für den Soldaten", [online] available at https://www.focus.de/wissen/mensch/geschichte/nationalsozialismus/volksdroge-pervitin-wie-im-rausch-eroberte-die-wehrmacht-polen_id_10101532.html, last accessed March 4th, 2020.

[24] Andreas, P (2020), "How Methamphetamine Became a Key Part of Nazi Military Strategy", [online] available at <https://time.com/5752114/nazi-military-drugs/>, last accessed March 4th, 2020.

[25] Unknown (2018), "Archivi tag: Pervitin", [online] available at <https://team557.wordpress.com/tag/pervitin/>, last accessed March 4th, 2020.

[26] Lucchetti, M (2019), Le armi che hanno cambiato la seconda guerra mondiale : Newton Compton Editori.

[27] Mastrobuoni, T (2015) "Oppiacei e anfetamine, le armi segrete di Hitler", [online] available at <https://www.lastampa.it/esteri/2015/09/09/news/oppiacei-e-anfetamine-le-armi-segrete-di-hitler-1.35222009>, last accessed March 4th, 2020.

[28] Andreas, P (2020), "How Methamphetamine Became a Key Part of Nazi Military Strategy", [online] available at <https://time.com/5752114/nazi-military-drugs/>, last accessed March 4th, 2020.

[29] Unknown (2018), "Archivi tag: Pervitin", [online] available at <https://team557.wordpress.com/tag/pervitin/>, last accessed March 4th, 2020.

[30] Ohler, N (2015), Der Totale Rausch : Drogen im Dritten Reich : Kiepenheuer & Witsch.